

Pericopa Meṭora - „Și voi pune plagă de lepră peste vreo casă” (Levitic 14:34) [anul 5784]

Poruncile leprei se află de-a lungul a două pericope în Tora: în pericopa Tazria învățăm despre lepra corpului și a hainei, iar în „Meṭora” despre lepra casei. Aceste multe legi constituie în Mișna un tractat întreg numit „Tractatul Plăgilor” și un grup întreg de porunci în cartea monumentală a lui Rambam (Maimonide, Spania-Israel, sec. 12) „Mișne Tora”. Capitolul este numit „Hilhot tumat țaraat” (Legile impurității de la lepră). Pare că lepra corpului este o boală ca oricare altă boală, care atacă corpul uman, iar lepra hainelor și a casei sunt doar un mucegai. Însă cartea de Tora, ca și Toraua Orală atribuie cu totul un alt sens leprei: lepra este un semnal că comportamentul unei persoane nu este cum trebuie și acela trebuie să se căiască, după cum apare și în cartea „Sefer Hahinuch”, cap. Miṭvot 169, 171 (Spania, sec. 13).

Doar așa se pot explica regulile tradiției legate de lepră și nici de cum dacă o apreciem ca fiind o boală. Să aducem câteva exemple. Vom începe cu lepra corpului:

- Dacă cineva vede pe corpul său semne de lepră, trebuie să apeleze la preot pentru control. Însă până când acesta va da diagnosticul, cel vătămat rămâne pur după Rambam, Hilhot tuma, Țaraat 9:2. Dacă el nu apelează la preot toată viața sa, el este considerat ca fiind pur, însă el încalcă o poruncă *ase niyu* (să faci) din Tora, din Levitic 13:2 după cum învățăm din Sefer Hahinuch, miṭva 169. Din acestea înțelegem că nu există semne clare și sigure pentru decizia de lepră, în afară de diagnosticul preotului.

Dacă ne-am referi la lepră ca o boală și la preot ca la un medic, anunțul preotului nu ar fi atât de crucial. Doar diagnosticul medicului nu creează lepra.

Mai mult decât atât, dacă preotul nu se pricepe la depistarea leprei, un înțelept care știe va controla pacientul și va spune preotului ce să anunțe: pur sau impur (contaminat). Numai după anunțul preotului perioada zilelor de lepră-impur începe, iar anunțul înțeleptului nu are nicio semnificație.

- Legile leprei se aplică doar pe un evreu și nu pe corpul unui neevreu, la fel și noțiunea de puritate aparține în general evreilor. Semne de lepră pe corpul unui neevreu sunt considerate o boală.
- Lepra de corp la un om are și implicații asupra altei persoane. Dacă un om pur se atinge de un lepros, el devine impur. (tot acolo la Rambam 11:2). Însă dacă un evreu se atinge de un neevreu care prezintă aceleași semne, el rămâne pur. Dacă lepra este considerată a fi o boală contagioasă, de ce există o diferență între atingerea unui evreu contaminat și cea a unui neevreu? Doar în ambele cazuri era pericol de contaminare?

De aici vom trece la lepra hainelor. Aceasta, ca și cea de corp este valabilă numai la haina unui evreu, vedem iarăși la Rambam. Lepra nu afectează hainele neevreilor și dacă sunt la hainele unui neevreu semne de lepră, ele nu au nicio semnificație în iudaism.

În urma acestora va fi interesant să întrebăm ce se întâmplă cu o haină cumpărată de un evreu de la un neevreu care prezintă semne de lepră. Răspunsul este simplu: în momentul în care haina a intrat în posesia evreului, conține imediat semnificație legală evreiască (halacha), iar în anunțul preotului apar parcă ar fi semnele care au

fost depistate în momentul intrării hainei în posesia evreului (iarăși Rambam). Chiar și perioada de carantină de 7 zile începe doar din acel moment, cu toate că semnele au apărut înainte, când haina era încă în posesia neevreului. Din toate acestea rezultă clar că apariția leprei la haine nu depinde de momentul semnelor ei.

Regulile leprei casei sunt și mai interesante. După cum am constatat, semne pe corpul sau pe haina unui neevreu nu sunt considerate „lepră”. La fel regulile leprei casei se aplică doar pe casa unui evreu și nu al unui neevreu. Însă există o distincție de bază între lepra de corp sau de haine și cea a casei. Regulile leprei de casă sunt valabile pentru evreu numai dacă el locuiește în Israel (iarăși la Rambam).

Care este legătura între lepra casei și țara Israelului? Lepra corpului și a hainelor se aplică și în afara Israelului. În ce constă deosebirea leprei casei?

Din legile leprei casei noi învățăm care este rolul crucial al țării Israelului în viața unui evreu. Din scrisorile în Tora reiese că locul ideal al evreilor este Israelul, iar țările străine sunt văzute ca provizorii și nepotrivite. Toraua ne vorbește și ea astfel: „Ci țara în care treceți să o luați în stăpânire ... o țară pe care Domnul Dumnezeul tău o veghează; neconținut sunt ochii Domnului Dumnezeului tău, asupra ei, de la începutul anului până la sfârșitul anului” (Deuteronom 11:11-12) și din nou „... și te va aduna dintre toate popoarele în care te-a împrăștiat Domnul Dumnezeul tău. Dacă împrăștiatii tăi vor fi la capetele cerurilor, [și] de acolo te va aduna Domnul Dumnezeul tău, și de acolo te va lua” (Deuteronom 30:3-4). Această idee o găsim și în Hagada șel Pesah: „Și a locuit acolo ca străin” - aceasta ne învață că părintele nostru Iacov nu coborâse ca să se așeze în Egipt” și cu o mică schimbare de limbaj apare și în rugămintea de *Şmone-esre* în care noi cerem Domnului Dumnezeului de trei ori pe zi „Sună din șofarul cel mare pentru eliberarea noastră și desfășoară steagul pentru a-i strânge pe exilații noștri și adună-ne laolaltă în curând din cele patru colțuri ale pământului”.

Noi învățăm din aceste surse că adevărata stăpânire a unei case de către un evreu este posibilă doar în Israel. De aceea, casa unui evreu în diaspora nu se poate contamina cu lepră, fiindcă el nu este adevăratul proprietar al casei fără să conțenească în cartea funciară.

Această lege noi o învățăm din următorul verset; „Când veți veni în țara Canaanului, pe care Eu v-o dau în posesie, și voi pune plagă de lepră peste vreo casă din țara posesiunii voastre” (Levitic 14:34). Cuvântul cheie aici este „posesiune” și nu scrie „stăpânire” și de aceea se poate stabili că această casă poate să fie contaminată cu lepră. Această lege este o parte din legislația biblică legată de așezarea în țară. Dacă Domnul a dat poporului evreu o țară splendidă, este indicat ca fiecare să accepte acest dar cu entuziasm și să imigreze în Israel.

La sfârșit, să clarificăm poziția specială a Ierusalimului. Surprinzător că o casă evreiască din Ierusalim nu se poate infecta de plaga de lepră (Rambam 14:11). Se putea susține că dacă țara Israelului este menită să fie locuința evreilor, cu atât mai mult Ierusalimul este menit la aceasta. Așa că trebuia să fie clar că și lepra se va aplica în el. Atunci de ce tocmai Ierusalimul se deosebește în această chestiune?

Răspunsul este, că după Tora, Ierusalimul ar aparține întregului popor al Israelului și el nu a fost împărțit între triburi, ca atare nu poate acolo nicio casă să aparțină unei persoane fizice, adică să fie posesiunea cuiva. De aici că pedeapsa leprei pe cineva care a avut o comportare inadecvată nu poate fi aplicată la Ierusalim unde proprietatea este al întregului Israel.

La final, există două principii în regulile leprei caselor. Primul este importanța crucială a țării Israelului pentru poporul Israel. Al doilea este centralitatea spirituală a Ierusalimului pentru evrei. Aceste două principii au o importanță deosebită și în zilele noastre.